НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Навчально-науковий інститут громадського здоров'я та профілактичної медицини
Кафедра гігієни, екологічного і професійного здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти Національного медичного університету імені О.О.Богомольця з науково-педагогічної роботи та навчальної роботи,
доктор медичних наук, професор
Олег ВЛАСЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

Освітній рівень: другий (магістерський)
Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність: І2 «Медицина»
Освітня програма: «Медицина»

2026-2027 навчальний рік

ЦВ
НМУ імені О.О.Богомольця
№143/л-1 від 31.08.2026
Власенко О.М. (Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи) 31.08.2026 16:51

Робоча програма навчальної дисципліни «**Охорона праці в галузі**» для студентів за освітнім рівнем магістр, 1 курсів ННІ медицини спеціальності І2 «Медицина».

Розробники програми:

Яворовський О.П., д.м.н., професор, академік НАМН України, завідувач кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я НМУ;

Зінченко Т.О., к.м.н., доцент кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я НМУ;

Зенкіна В.І., к.м.н., доцент кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я НМУ;

Паустовський Ю.О., д.м.н., професор кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я НМУ.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової методичної комісії з гігієнічних дисциплін

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри гігієни,
екологічного і професійного здоров'я,
академік НАМН України, професор О.П. Яворовський

Голова Циклової методичної комісії з
гігієнічних дисциплін, д.мед.н, професор В.Г. Бардов

Гарант освітньої (освітньо-професійної) програми
д.мед.н, професор В. С. Мельник

Начальник відділу навчально-методичної роботи,
ліцензування та акредитації, PhD, доцент І.І. Кучеренко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 15 «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 2</td><td>Галузь знань:
І Охорона здоров’я та соціальне забезпечення</td><td rowspan="2">Нормативна</td><td rowspan="2">–</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки:
Магістр</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність:
І2 Медицина</td><td>Рік підготовки – 1-й</td><td>–</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td rowspan="2">Семестр – І-й або ІІ-й</td><td rowspan="2">–</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання:
ІНДРС</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість кредитів/годин – 2/60</td><td>Лекції</td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;
самостійної роботи студента – 3</td><td rowspan="4">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
Магістр медицини</td><td>2 год;</td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Практичні: 28 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td>–</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота: 30 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: Диф.залік</td><td>–</td></tr>
</table>

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «**Охорона праці в галузі**» є формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній галузі та створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими й іншими нормативно-правовими актами.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою

спеціальності І3 «Педіатрія» формування яких забезпечуються при навчанні дисципліни «Охорона праці в галузі» належать (ОК 16: ЗК 1,2,5-9,11,12; СК 23,24; ПРН 3):

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювання

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.

ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

програмні результатів навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності**.**

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 27. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПРН 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні

наслідки.

ПРН 29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов‘язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

● Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії заснованій на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров’я людини.

● Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

● Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійснення професійної діяльності.

● Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності

● Аргументувати прийняті рішення, та нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

● Здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

● Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді.

● Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання

Контролю знань здобувачів вищої освіти у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю (вихідного, поточного, підсумкового).

Оцінювання результатів навчання на практичному занятті здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми, передбачає 100% опитування студентів групи, та оцінювання усіх складових елементів заняття – тестового контролю, вирішення ситуаційних завдань, письмове виконання завдань в процесі підготовки до практичного заняття.

За кожний етап заняття студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2» балів, із яких викладач визначає середню арифметичну оцінку, та виставляє у вигляді традиційної оцінки, округлюючи за математичними правилами 1-4 після коми у бік зменшення, 5-9 – у бік збільшення оцінки.

Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких додаткових питань; відповідає матеріал без помилок і неточностей; виконує запропоновані ситуаційні завдання без помилок та за різних умов, вірні відповіді в тестах - 90% -100%.

Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання відповідає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; виконує запропоновані ситуаційні завдання за стандартними умовами, помиляється коли виникають зміни в ситуації але може виправитись самостійно при задаванні додаткових питань, вірні відповіді в тестах - 75%-89%.

Оцінка «3» ставиться студентові на основі його знань основного змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння, дає відповіді за допомогою навідних питань, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. не в повному обсязі може виконати ситуаційні завдання, але за наявності

корегуючих дій викладача, успішно долає практичні завдання, вірні відповіді в тестах - не менще ніж 60%-74%

Оцінка «2» виставляється у випадках, коли знання студента не відповідають вимогам оцінки «3 бали»; в тестовому контролі правильні відповіді складають 59% та менше.

Оцінювання результатів навчання на семінарському занятті здійснюється на кожному семінарському занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми, передбачає тезисних доповіді студентів з попередньо визначених викладачем проблем, та оцінювання інших складових елементів заняття – тестового контролю, вирішення ситуаційних завдань, письмове виконання завдань в процесі підготовки до семінарського заняття.

Оцінка «5» виставляється у випадку змістовного виступу студента, за умов його високої активності під час дискусії. Студент демонструє вміння обґрунтовувати власні судження, використовує теоретичні знання для розв'язання змодельованих ситуацій, використовує наочні наявні засоби, вміло предсталяє результати самостійної творчої роботи, а також вірні відповіді в тестах складають 90% -100%.

Оцінка «4» виставляється за умови, коли студент знає зміст своєї доповіді та добре розуміє, відповіді на питання відповідає правильно, послідовно та систематично, але не вичерпно, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; виконує запропоновані ситуаційні завдання за стандартними умовами, помиляється коли виникають зміни в ситуації але може виправитись самостійно при задаванні додаткових питань, вірні відповіді в тестах - 75%-89%.

Оцінка «3» ставиться студентові на основі задовільному рівні його розуміння завдання, дає відповіді за допомогою навідних питань, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. не в повному обсязі може виконати ситуаційні завдання, але за наявності корегуючих дій викладача, успішно долає практичні завдання, вірні відповіді в тестах - не менще ніж 60%-74%

Оцінка «2» виставляється у випадках, коли знання студента не відповідають вимогам оцінки «3 бали»; в тестовому контролі правильні відповіді складають 59% та менше.

Індивідуальна робота:

Оцінка «5» виставляється у випадку, коли студент створив та доповів індивідуальну роботу на обрану тему згідно вимог академічної доброчесності та зміг відповісти детально на поставлені до нього запитання.

Оцінка «4» виставляється у випадку, коли студент створив та доповів індивідуальну роботу згідно вимог академічної доброчесності не повністю деталізував обрану тему та не в повному обсязі зміг відповісти на поставлені до нього запитання.

Оцінка «3» виставляється у випадку, коли студент створив та доповів. індивідуальну роботу згідно вимог академічної доброчесності не повністю деталізував обрану тему та не зміг відповісти на поставлені до нього запитання.

Оцінка «2» виставляється у випадку, коли студент створив та доповів індивідуальну роботу що не відповідає вимогам академічної доброчесності, або не розкрив обрану тему.

Така робота не зараховується, або пропонується створити іншу індивідуальну роботу, що відповідає критеріям оцінки «3»

Студент має право покращити свої знання і навички з теми, за яку отримав загальну оцінку «2» і відповідно 0 балів, впродовж наступного навчального заняття, під час поточного контролю відповідно до регламенту кафедри без отримання балів.

Сума балів, яку накопичив студент в результаті поточного навчання, є складовою загальної оцінки з дисципліни відповідно до видів кінцевого контролю знань.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

	ІК	ЗК 1,3	ЗК 10-13,16	ФК 4,5,13,15-17	ФК 25	ПРН 1,3,17,27,28,29
ОК 15	+	+	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей
Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК.

Класифікація компетентностей за НРК	**Знання** **Зн1** Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень **Зн2** Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	**Уміння/Навички** **Ум1** Спеціалізовані уміння/ навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур **Ум2** Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мульти-дисциплінарних контекстах **Ум3** Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	**Комунікація** **К1** Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються **К2** Використання іноземних мов у професійній діяльності	**Відповідальність і автономія АВ1** Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів **АВ2** Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів **АВ3** Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономі
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Загальні компетентності				
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	**Зн1**	**Ум1**	**К1**	**АВ1**
ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	**Зн1**	**Ум 3**	**К2**	**АВ3**

Класифікація компетентностей за НРК	**Знання** **Зн1** Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень **Зн2** Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	**Уміння/Навички** **Ум1** Спеціалізовані уміння/ навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур **Ум2** Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мульти-дисциплінарних контекстах **Ум3** Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	**Комунікація** **К1** Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються **К2** Використання іноземних мов у професійній діяльності	**Відповідальність і автономія АВ1** Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів **АВ2** Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів **АВ3** Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономі
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	**Зн1**	**Ум2**	**К1**	**АВ1**
ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	**Зн2**	**Ум2**	**К2**	**АВ2**
ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	**-**	**Ум3**	**-**	**АВ2**
ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	**Зн1**	**Ум3**	**К1**	**АВ1**
ЗК 7. Здатність працювати в команді.	**Зн2**	**Ум3**	**К1**	**АВ2**
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.	**Зн1**	**Ум3**	**К1**	**АВ2**

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	**Зн2**	**Ум3**	**К2**	**АВ3**

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	**Зн2**	**Ум2**	**К2**	**АВ2**
ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	**Зн2**	**Ум3**	**-**	**АВ3**
ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	**Зн2**	**Ум1**	**К1**	**АВ1**
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	**Зн2**	**Ум2**	**К1**	**АВ1**
ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	**Зн2**	**Ум1**	**К1**	**АВ1**
ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	**Зн2**	**Ум3**	**К1**	**АВ2**
ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.	**Зн2**	**Ум1**	**К1**	**АВ1**
ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	**Зн2**	**Ум1**	**К1**	**АВ1**
ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на	**Зн2**	**Ум3**	**К1**	**АВ1**

стан здоров’я індивідуума, сім’ї, популяції.				
ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	**Зн2**	**Ум2**	**К2**	**АВ3**

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

ПРН*	Загальні компетентності															Фахові компетентності																									
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21	ФК22	ФК23	ФК24	ФК25
ПРН1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН3	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								+							+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН17														+	+							+				+						+								
ПРН26		+						+																																
ПРН27					+	+	+	+							+											+							+			+	+			
ПРН28												+			+																		+	+			+			
ПРН29														+	+													+	+						+					

*Програмні результати навчання

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРЕДИТ ECTS – 2, ВСЬОГО ГОДИН – 60, ЛЕКЦ. – 2, ПРАКТ.-28, СРС – 30

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		Лекції (год)	Практичні (год)	Семінарські (год)	СРС. (год)
1	2	3	4	5	7
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці					
Тема 1. Правові основи охорони праці	5	1	2	-	2
Тема 2. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.	4	-	2	-	2
Тема 3. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	5	1	2	-	2
Разом за змістовим модулем 1.	14	2	6	-	6
Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в медичній галузі					
Тема 4. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	4	-	2	-	2
Тема 5. Гігієнічна класифікація умов праці та оцінка стану здоров'я медичних працівників	4	-	2	-	2
Тема 6. Нещасні випадки та аварії в ЗОЗ, їх розслідування та облік	4	-	2	-	2
Разом за змістовим модулем 2	12	-	6	-	6
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі					

Тема 7. Профілактика шкідливої і небезпечної дії факторів виробничого середовища на організм медичних працівників	4	-	2	-	2
Тема 8. Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЗОЗ та закладах вищої медичної освіти	4	-	2	-	2
Тема 9. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	4	-	2	-	2
Тема 10. Пожежна та електробезпека в медичних закладах	4	-	2	-	2
Тема 11. Охорона праці жінок, підлітків та осіб старших вікових груп в закладах охорони здоров'я.	4	-	2	-	2
Тема 12. Профілактика виробничого травматизму в закладах охорони здоров'я	4	-	2	-	2
Тема 13. Методика організації та проведення попередніх і періодичних медичних оглядів працівників охорони здоров'я	4	-	2	-	2
Тема 14. Контрольна робота	4	-	2	-	2
Разом за змістовим модулем 3	32		16	-	16
ІНДЗ	2	-	-	-	2
Усього годин	60	2	28	-	30

Аудиторне навантаження – 50%; СРС – 50%.

4.Теми лекцій

№	Тема лекцій	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці		
1.	Охорона праці в медичній галузі. Предмет, завдання, методи дослідження. Правове забезпечення охорони праці в Україні	1
2.	Фізіологічні зміни в організмі людини при фізичній і розумовій праці. Показники важкості і напруженості трудового процесу. Шляхи підвищення працездатності медичних працівників.	1
	Всього	***2***

5. Теми практичних занять

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці		
1.	Правові основи охорони праці	2
2.	Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.	2
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в медичній галузі		
4.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	2
5.	Гігієнічна класифікація умов праці та оцінка стану здоров'я медичних працівників	2
6.	Нещасні випадки та аварії в ЗОЗ, їх розслідування та облік	2
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі		
7.	Профілактика шкідливої і небезпечної дії факторів виробничого середовища на організм медичних працівників	2
8.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЗОЗ та закладах вищої медичної освіти	2
9.	Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	2
10.	Пожежна та електробезпека в медичних закладах	2
11.	Охорона праці жінок, підлітків та осіб старших вікових груп в закладах охорони здоров'я.	2
12.	Профілактика виробничого травматизму в закладах охорони здоров'я	2
13.	Методика організації та проведення попередніх і періодичних медичних оглядів працівників охорони здоров'я	2

14.	Контрольна робота	2
	Всього	***28***

7.Згідно з навчальним планом лабораторні роботи не передбачаються.

8. Самостійна робота

Основними видами самостійної роботи студентів є:

– Передаудиторна підготовка до практичних занять

– Виконання завдань з робочого зошиту

– Виконання індивідуальної роботи

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці		
1.	Підготовка до практичних занять.	10
Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в медичній галузі		
1.	Підготовка до практичних занять.	10
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі		
1.	Підготовка до практичних занять.	10
	Всього	30

9. Індивідуальні завдання:

Необов‘язкова індивідуальна робота може бути написана студентом за бажанням, одноразово для підвищення загального балу за дисципліну, за рахунок поточної, але не більше ніж до

максимального 200. Студент отримує бали в залежності від виду індивідуальної роботи.

- Доповідь огляду літератури на певну тему - 6-4-2-0 балів

- Доповідь результатів власного дослідження – 8-6-4-0 балів

- Участь в олімпіаді з дисципліни - 8 балів, призове місце – 10 балів.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1.Доповідь огляду літератури на певну тему: (Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення з презентацією на практичному занятті з дотриманням правил академічної доброчесності).

2.Доповідь результатів власного дослідження: (Робота з результатами проведеного опитування, анкетування, дослідження умов праці медичних працівників).

3.Участь в олімпіаді з дисципліни.

10. МЕТОДИ ТА ВИДИ НАВЧАННЯ

Методи:

I. Методи організації та здійснення навчально- пізнавальної діяльності.

• За джерелом інформації: а) словесні: пояснення, розповідь, бесіда; б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; в) ситуаційні завдання.

• За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

• За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

• За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою й інтернет- ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

III. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції);

IV. Дистанційні методи навчання з використання сучасних освітніх платформ та освітніх ресурсів (Likar, Zoom, Viber тощо).

V. Практичні методи навчання: опитування, ситуаційні завдання.

Форми навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшості студентів групи; дискусії з проблемних ситуацій;
- реферативні виступи;
- тестування в письмовій формі;
- бліц-опитування;

- виконання письмових завдань
- роботи в малих групах на практичному занятті;
- вирішення ситуаційних задач та кейсів;
- моделювання різних по складності ситуацій;
- дискусій (відкритих та керованих);
- метод конкурентних груп;
- метод тренінгових технологій;
- частково – пошуковий метод (пошук та вивчення інформації в електронних, друкованих, відео матеріалах з тем занять);
- дослідницький метод, що полягає в аналізі різних сучасних даних з певної теми та підсумовується індивідуальною роботою.

Видами навчальної діяльності студента, згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- семінарське заняття;
- самостійна робота студентів.

11. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю:

а) тестові завдання формату А

б) вирішення типових та не стандартних ситуаційних задач

в) індивідуальне опитування по теоретичним питанням до заняття

г)тестовий комп’ютерний контроль Likar

Форми контролю:

Вихідний контроль передбачає визначення початкового рівня студентів з суміжних дисциплін, який необхідний для опановування дисципліни, яку вивчає студент. Результати вихідного контролю знань не враховують у поточну навчанні студента, оскільки вони мають лише ознайомчий характер для викладача.

Поточний контроль передбачає 100% опитування студентів на практичному занятті з оцінюванням всіх складових заняття – тестового контролю, усного опитування, вирішення ситуаційних задач. Доказом роботи студента протягом заняття є протокол, який перевіряється та підписується викладачем кожне практичне заняття.

На кожному семінарському занятті викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем. Викладач оцінює:

– відповідність змісту виступу студента до змісту питань, що обговорювалися на семінарі;

– активність студента на семінарському занятті;

– уміння вести дискусію;

– обґрунтованість власних суджень;

– посилання при дискусії (виступах) на першоджерела;

– вміння використовувати теоретичні знання для розв’язання вузлових проблем, практичних задач тощо;

– вміння використовувати наочні наявні засоби;

– вміння представити результати самостійної творчої роботи;

Знання студентів з теми семінарського заняття перевіряють шляхом тестування та написанням самостійних робіт тощо.

Лекційний матеріал перевіряється під час поточного контролю. За активну участь в інтерактиві лекції можуть нараховуватися додаткові бали.

На останньому практичному занятті проводиться контрольна робота (у вигляді тестового контролю, за яку студент отримує традиційну оцінку. Контрольна робота не перескладається.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Студент демонструє на початку заняття

свій протокольний зошит, у якому вирішенні завдання для самоконтролю з робочого зошиту для самостійної роботи студентів.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до теми аудиторних навчальних занять оцінюються на заліковому занятті та входять до переліку тестових завдань контрольної роботи.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідницького завдання:

Кількість балів за виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання, що є необов'язково, залежить від обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.(детально розподіл балів зазначено у п.п.2.3 та 4.5).

Завідувач кафедри постійно проводить **моніторинг поточного навчання студентів** з дисципліни, звертаючи особливу увагу на студентів групи ризику (значана кількість «нб», незадовільних оцінок). На методичних нарадах кафедри обговорювати результати поточного навчання і відвідування студентів. Для студентів групи ризику за бажанням пропонується завчасно, до терміну проведення кінцевого контролю або після останнього, можливість надання поглибленого вивчення, відповідно до порядку надання освітніх послуг в Університеті.

12. ПОРЯДОК (АЛГОРИТМ) ОПАНУВАННЯ (ОПРАЦЮВАННЯ) МАТЕРІАЛУ ТЕМ, ПРОПУЩЕНИХ АУДИТОРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

В основу порядку (алгоритму) опанування матеріалу тем, пропущених аудиторних навчальних занять, покладена вимога щодо опрацювання студентами навчального матеріалу у повному обсязі для формування необхідних знань і навичоку процесі вивчення дисципліни та підвищення вимогливості до обов'язковості відвідування занять.

Для набуття здатності продовжувати навчання забезпечується наступним чином:

1) Студент зобов'язаний опрацювати повний обсяг навчального матеріалу дисципліни;

2) Студент повинен під час вивчення предмету відвідати не менше 75 відсотків навчальних аудиторних годин, що обумовлює неможливість відрахування за пропуски;

3) За наявності у студента до 25 відсотків пропущених аудиторних годин, матеріал пропущених тем має бути самостійно ним опрацьований;

4) Самостійне опанування пропущених тем відбувається шляхом опрацювання матеріалу заняття відповідно до кафедральної методичної розробки теми, до якої студенти мають доступ на сайті кафедри та на платформі «LIKAR-NMU».

5) Теоретичну складову студент опрацьовує шляхом написання конспекту теми, практичну складову теми - шляхом розв’язування завдань до теми;

6) Навчальний матеріал, який був пропущений студентом з будь-якої причини, в тому числі і з приводу хвороби, за умови до 25 відсотків аудиторного часу, опановуються ним самостійно під час навчання на кафедрі в позааудиторний час за регламентом кафедри з дотриманням методичної розробки навчальної теми в тому числі шляхом написання конспекту навчальної теми, дистанційної форми навчання, консультації,. Конспект пропущеної теми студент демонструє викладачу групи під час наступного навчального заняття або після початку відвідувань навчальних занять (в межах навчального часу), і викладач групи за фактом наявності конспекту робить позначку у вигляді літери «К» в журналі відвідування та успішності студентів в графі пропущеної теми, без виставлення оцінки. Наявність конспекту пропущеного заняття є підтвердженням виконання студентом навчальної програми.

Викладач перевіряє та корегує практичну частину конспекту - відповіді на завдання, якщо наявні помилки.

7) Конспект пропущеного навчального заняття викладач повертає студенту. Викладач кафедри веде Реєстр зарахованих конспектів за пропущені заняття за формою, який є додатком до академічного журналу та показує

динаміку опанування студентами пропущених навчальних тем.

8) Кафедра не встановлює окремого графіка із зазначенням годин для приймання конспектів пропущених навчальних занять.

9) Пропущені лекції студенти не відпрацьовують, водночас, пропущені лекції зараховуються до загальної кількості пропущених навчальних аудиторних годин з навчальної дисципліни .

10) Студент отримує бали лише за аудиторні заняття, та з цією накопиченою кількістю балів має право брати участь у кінцевому контролі знань з дисципліни, під час якого з урахуванням балів поточного навчання має накопичити не менше 111 балів.

12) Пропущену аудиторну тему заняття він повторно вивчає під час підготовки до складання кінцевого контролю з дисципліни згідно з переліком питань, що винесені

кафедрою на кінцевий контроль;

13) Опрацювання практичних навичок регулярно відпрацьовуються на практичних заняттях протягом усього періоду опанування дисципліни.

Кінцевий контроль для студентів проводиться **у формі диференційного заліку** та здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому занятті з модуля.

До заліку допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та пропустили не більше 7 годин (включно лекції) та відвідали 75% навчальних аудиторних занять. Допуск у бальному вираженні не встановлюється.

Диференційний залік у вигляді окремого заняття кафедра не проводить

Заохочувальні бали за рішенням кафедри можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентами, які мають наукові публікації, або зайняли призові місця за участь в олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України виконання індивідуальної роботи, активне відвідування лекцій у сумі не більше 10.

Оцінювання дисципліни

При виставленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів.

Загальну суму балів розраховують на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модуля (за кожне заняття), обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, що ділиться на максимальну традиційну оцінку, а саме “5”, і множиться на максимальний бал за поточну навчальну діяльність, а саме 200 за формулою:

$$\frac{\text{СА}}{5} \cdot 200$$

Максимальна кількість балів 200, мінімальна - 111).

Оцінка успішності за дисципліну є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточного контролю, має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 60-110 балів (FX) студенту надається право перескладання незадовільних оцінок в термін не пізніше, ніж за три дні до проведення кінцевого контролю з метою накопичення мінімальної кількості балів для зарахування дисципліни.

Оцінювання знань з дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

У випадку якщо студент протягом поточного контролю не набирає мінімальної кількості балів (111 балів), тоді автоматично отримує незадовільну оцінку і дисципліна вважається не зарахована. Студент має право повторно скласти залік двічі. На перескладанні студенту пропонується тестові завдання, які містять запитання усіх тем, що включає програма вивчення дисципліни. При позитивному складанні залікових тестів студент отримує оцінку Е з мінімальною кількістю балів, 111.

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 1-59 балів (F) студент зобов’язаний повторно її вивчити у позанавчальний час на платній основі.

Повторне складання дисциплін із отриманими незадовільними оцінками проводять за графіком, який складає кафедра, узгоджує з деканом (інтервал між спробами або дисциплінами не менше 3 днів).

Перезарахування раніше вивченої дисципліни студенту (переведення, поновлення, мобільність студентів, академічна відпустка, повторний курс) проводить деканат за даними його академічної довідки за умов, якщо наявне співпадіння кількості кредитів з навчальної дисципліни, з зазначенням факту перезарахування у заліково-екзаменаційній відомості.

В умовах військового стану та карантину доступне **дистанційне навчання** з дисципліни на освітній платформи Likar_NMU.

Дистанційне викладання проводиться за наступними формами: самостійна робота; практична підготовка та контрольні заходи.

Лекції, консультації, практичні заняття проводять у синхронному та асинхронному режимах відповідно до навчального плану та розкладу занять.

Лекція проводяться синхронно Zoom та є можливість перегляду асинхронно, студенти отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу.

Практичне заняття передбачає проведення вступної частини заняття у Zoom з метою усного опитування, пояснення незрозумілих аспектів заняття та завдань. Після опитування та пояснення студенти виконують практичну роботу самостійно, а саме: вирішення ситуаційних задач, тестування та написання протоколу з подальшим завантаженням у Likar_NMU в синхронному режимі. Оцінювання студента проводить викладач враховуючи результати опитування, тестування та виконаного практичного завдання (згідно інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів при роботі в платформі Likar_NMU). Середньоарифметичне значення традиційної оцінки заноситься до журналу реєстрації успішності студентів групи.

Семінарське заняття проводиться синхронно, також на платформі Likar_NMU. На підставі індивідуальних завдань, заданих викладачем заздалегідь, студенти готують реферати та завантажують їх у відповідний розділ теми заняття.

Для підготовки до заняття студент має можливість ознайомитися з навчальним матеріалом, який представлений у вигляді різноманітних інформаційних ресурсів (текст, відео, презентація, електронний посібник).

Взаємодія викладача та студента відбувається за допомогою чату, створеного до кожного заняття та лекційного курсу, а також за допомогою Zoom конференцій та Viber, Telegram месенджерів.

З метою поглиблення знань та підвищення загального балу студент може виконати індивідуальну науково-дослідну роботу за участі викладача. Робота також завантажується у Likar_NMU у вигляді реферату або презентації з текстовим або звуковим супроводом.

Контрольну роботу студент виконує у синхронному режимі на останньому занятті у вигляді тестового контролю у Likar_NMU, за який

отримує традиційну оцінку: 20-18 правильних відповідей - 5; 17-15 правильних відповідей - 4; 14-12 правильних відповідей - 3; менше 12 правильних відповідей - 2.

13. ПОЛІТИКА КУРСУ: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Бали за будь який вид навчальної діяльності можуть бути зняті за умов порушення студентом академічної доброчесності, за плагіат та пропуск терміну здачі.

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Навчальна література (підручники, посібник, практикум розроблені співробітниками кафедри);
- Методичні рекомендації до кожної теми заняття;
- Мультимедійний лекційний матеріал;
- Дидактичний та демонстраційний матеріали (плакати, макети, прилади, робочий зошит, схеми, відео- й аудіо-записів тощо, призначених для супроводу навчального процесу);
- Навчальні матеріали з коротким викладом змісту тем з навчальної дисципліни (Likar);
- Ситуаційні завдання;
- Тестові завдання;

- Перелік теоретичних питань на кожне заняття та з дисциплін до кінцевого контролю;
- Перелік тем для індивідуальних робіт.

Перелік теоретичних питань до кінцевого контролю

Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці.

1. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий фактор, небез печний виробничий фактор, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки тощо.
2. Суб'єкти і об'єкти охорони праці.
3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
4. Загальні питання охорони праці в медицині.
5. Правові основи охорони праці (Конституція України, Кодекс законів про працю,Закон України "Про охорону праці" тощо).
6. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.
7. Національні стандарти України з охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.
8. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
9. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
10. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
11. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 "Соціальна відповідальність". Міжнародний стандарт ISO 26000 "Настанова по соціальній відповідальності".

12. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС “Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників”.

13. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.

14. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.

15. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об’єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров’я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз.

16. Охорона праці як невід’ємна складова соціальної відповідальності.

17. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

18. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.

19. Ризикоорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров’я людини.

20. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та формування культури безпеки.

21. Колективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Закон України “Про колективні договори та угоди” та його зміст. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України “Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою”. Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та особливостями функціональних обов’язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Прийняття на роботу за контрактом.

22. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці.

23. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

24. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЗОЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.

25. Комісія з питань охорони праці в медичних установах, основні завдання та права. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи.

26. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю і культура безпеки. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.

27. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Стимулювання охорони праці.

28. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників.

29. Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень.

30. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

31. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах і системах організму людини при виконанні праці.

32. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни протягом робочого дня.

33. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення.

34. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.

Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в медичній галузі

35. Класифікація праці медичних працівників.

36. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

37. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

38. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

39. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

40. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів різного профілю (хірургічного, терапевтичного, стоматологічного та ін.).

41. Особливості професійної та виробничо обумовленої захворюваності медичних працівників.

42. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.

43. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями "Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

44. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

45. Основний зміст Постанови Кабінету Міністрів України № 337 від 17.04.2019 р. «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних

випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», №270 від 22.03.01 р. “Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру” та № 1662 від 8.11.2000 р. “Про затвердження переліку професійних захворювань”.

46. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.

47. Методика розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

48. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування.

49. Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників.

50. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

Змістовий модуль 2. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі.

51. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови закладів охорони здоров’я (ЗОЗ).

52. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.

53. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного перевантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЗОЗ. Раціональна організація робочого місця та меблів. Основні шляхи запобігання виникнення втоми.

54. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Вимоги до мікроклімату.

55. Заходи щодо зниження несприятливої дії шуму, вібрації, ультразвуку.

56. Вимоги до виробничого освітлення робочих місць медичних працівників.

57. Вимоги до ультрафіолетового випромінювання, електромагнітних полів радіочастот та лазерного випромінювання на робочих місцях медичних працівників.

58. Вимоги до персональних комп’ютерів .

59. Вимоги до іонізуючого випромінювання медичних і фармацевтичних працівників.

60. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Шляхи попередження забруднення повітря робочої зони шкідливими хімічними речовинами.

61. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.

62. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.

63. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.

64. Організація повітрообміну в приміщеннях ЗОЗ, вентиляція.

65. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЗОЗ (операційному блоці, радіодіагностичних підрозділах, фізіотерапевтичних кабінетах, патологоанатомічних відділеннях і моргах тощо), основні нормативні документи, що регламентують ці питання.

66. Норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров’я.

67. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.

68. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі

69. Профілактика нозокоміальних інфекцій як складова охорони праці в медицині.

70. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання.

71. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про “виробничу аварію” та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань.

72. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит.

73. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.

74. КОВІД-19 та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.

75. Заходи профілактики зараження крапельних інфекцій медичних працівників.

76. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.

77. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів в ЗОЗ. Безпека під час експлуатації систем під тиском і кріогенної техніки.

78. Електробезпека. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.

79. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

80. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації ЗОЗ та медичного обладнання.

81. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація

вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

82. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об’єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

83. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об’єктах. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЗОЗ.

84. Соціально-економічні передумови для використання в закладах охорони здоров’я праці жінок, підлітків та осіб старших вікових груп.

85. Основні фізіолого-анатомічні особливості організму жінок, підлітків та осіб старших вікових груп, які зумовлюють підвищену чутливість до шкідливих чинників виробничого середовища.

86. Вплив чинників виробничого середовища на організм жінок. Різниця між чутливістю жіночого та чоловічого організму до шкідливих чинників виробничого середовища. Віддалені наслідки впливу шкідливих чинників виробничого середовища.

87. Вимоги до умов праці жінок в закладах охорони здоров’я. Основні положення законодавства, що регламентує жіночу працю. Пільги, що надаються жінкам у зв’язку з вагітністю.

88. Вплив факторів виробничого середовища на організм підлітків. Чутливість організму підлітків до впливу шкідливих чинників виробничого середовища.

89. Вимоги до умов праці підлітків в закладах охорони здоров’я. Основні положення законодавства, що регламентує працю підлітків.

90. Вимоги до умов праці осіб старших вікових груп в закладах охорони здоров’я. Основні положення законодавства, що регламентує працю осіб старших вікових груп.

91. Особливості стану здоров’я жінок, підлітків та осіб старших вікових груп в закладах охорони здоров’я.

92. Визначення основних показників статистичного аналізу стану виробничого травматизму і професійної захворюваності в охороні здоров’я.

93. Тенденції щодо виробничого травматизму і професійної захворюваності у вітчизняних закладах охорони здоров’я.

Практичні навички

1. Застосовувати вимоги законодавчих та нормативних документів для впровадження методів та засобів системи охорони праці працюючих в медичних закладах.

2. Застосовувати основні форми організації та управління охороною праці медичних працівників.

3. Виявляти шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища на робочому місці медичних працівників та давати їм гігієнічну оцінку.

4. Давати оцінку організації робочого місця, меблів, медичного обладнання в ЗОЗ.

5. Прогнозувати можливість виникнення професійних, виробничо обумовлених захворювань, нещасних випадків, аварійних ситуацій.

6. Проводити атестацію робочих місць за умовами праці за показниками важкості, напруженості, шкідливості і небезпечності виробничого процесу.

7. Обґрунтовувати та розробляти план заходів з оздоровлення умов праці медичних працівників і контролю їх ефективності.

8. Проводити контроль за дотриманням правил особистої гігієни і використання засобів індивідуального захисту медичних працівників.

9. Проводити розслідування та облік нещасних випадків, гострих та хронічних професійних захворювань, випадків травматизму в медичній галузі.

10. Організовувати заходи протипожежної і електробезпеки.

11. Розробляти інструкції з охорони праці для медичних працівників.

12. Проводити навчання і перевірку знань з охорони праці.

Перелік тем для індивідуальних робіт

1. 1. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Вітчизняний та міжнародний досвід.

2. Загальні питання охорони праці в медицині.

3. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.

4. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз.

5. Ризикоорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини.

6. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення.

7. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.

8. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів різного фаху.

9. Профілактичні аспекти нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників.

10. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання у практиці лікаря-педіатра.

11. Виробнича безпека у ЗОЗ педіатричного профілю.

12. Основні фізіолого-анатомічні особливості організму жінок, підлітків та осіб старших вікових груп, які зумовлюють підвищену чутливість до шкідливих чинників виробничого середовища.

13. Тенденції щодо виробничого травматизму і професійної захворюваності у вітчизняних закладах охорони здоров'я.

15. РЕКОМЕНДОВА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Практична охорона праці в медичній галузі / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін. . – К. : ВСВ “Медицина”, 2023. – 399 с.

2. Охорона праці в медичній галузі: підручник / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін. . – К. : ВСВ “Медицина”, 2021. – 488 с.

3. Закон України про охорону праці: нормативні док. з урахування останніх змін вед. станом на 19. 12.2024 р. - Суми : ТОВ ВВП Нотіс, 2024. - 32 с. - (Закони України).

Додаткова:

1. Павловська Л.В., Благун Н.М. Гігієна праці в медичних закладах: ризики та шляхи їх мінімізації. Монографія. Київ: Видавництво "Здоров'я", 2023. 180 с.

2. Охорона праці в галузі / Є. Марчиниша, О. Войналович. – К.: ТОВ “ Університетська книга”, 2021. – 200 с.

3. Occupational Health and Safety in the Healthcare Sector. Basel, Switzerland: MDPI, 2022. 248 p.

4. Oster, C.A., & Braaten, J.S. (2022). High Reliability Organizations: A Healthcare Handbook for Patient Safety & Quality. 2nd ed. McGraw Hill Medical. 288 p.

5. The Healthcare Quality Book: Vision, Strategy, and Tools. (2025). 5th ed. American College of Healthcare Executives. 450 p.

Електронні ресурси

1. Державна служба України з питань праці http://dsp.gov.ua/.

2. Всесвітня організація охорони здоров’я http://www.who.int/en/.

3. Міжнародна організація праці http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm.

4. Портал Likar.nmu https://likar.nmu.kiev.ua